

Gemeente Jette
Technische Dienst Stadsmobiliteit en -aanleg
Wemmelsesteenweg, 100
B-1090 Jette

HERAANLEG VAN DE BOOMKUILEN - VELLEN EN HERPLANTEN VAN BOMEN IN DE VERBEYSTRAAT

Verklarende Nota
Voor de Stedenbouwkundige vergunning

1. Voorwoord

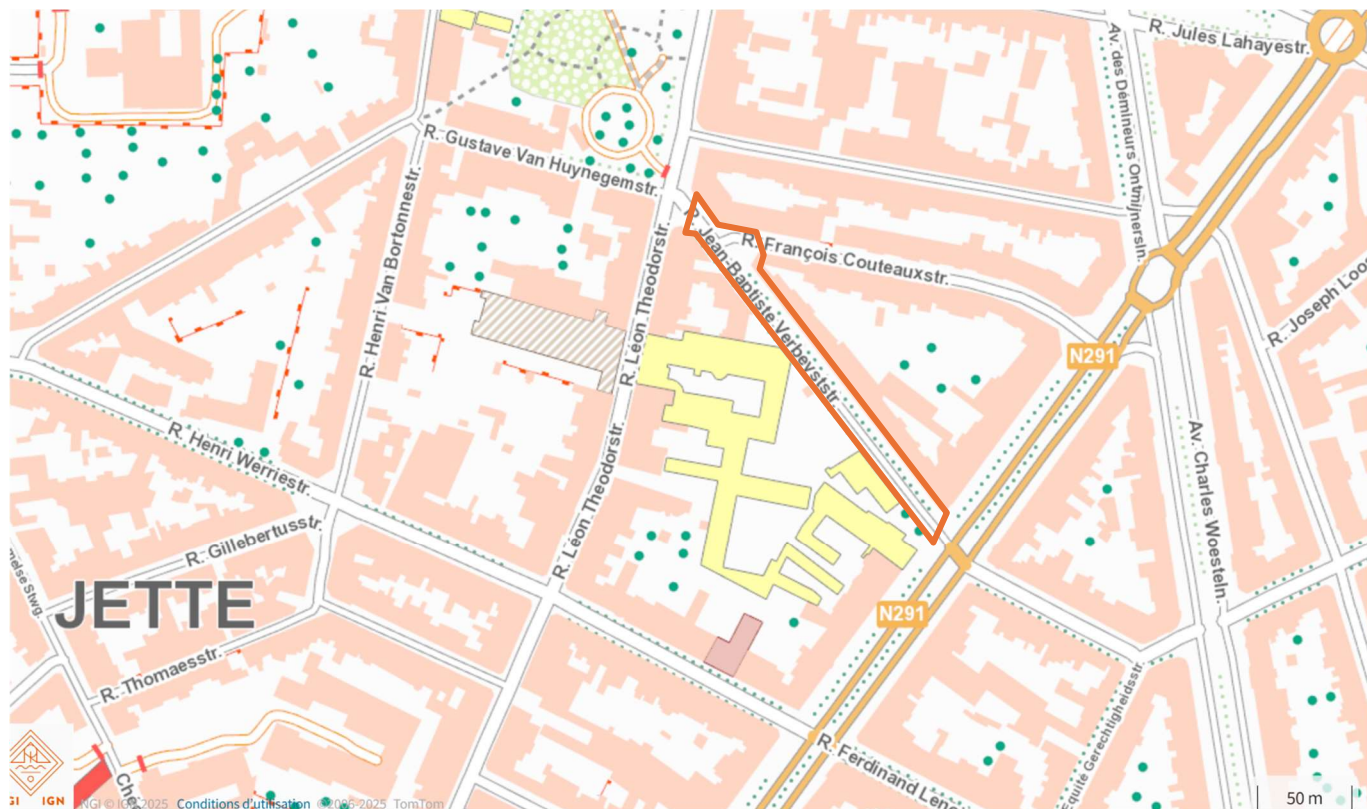
Dit document vormt de toelichtende nota bij de stedenbouwkundige vergunning, opgesteld op initiatief van de gemeente Jette, Technische Dienst Stadsmobiliteit en -Aanleg, voor het sluiten van de bestaande boombakken, het aanleg van nieuwe en bredere boombakken in de parkeerstroken, het vellen van de bestaande bomen en het herplanten van nieuwe hoogstammige bomen in de Jean-Baptiste Verbeyststraat in Jette.

De projectstudie werd uitgevoerd door de gemeente Jette in samenwerking met het boomexpertisecentrum Dryades, voor het opstellen van het gezondheidsanalyseverslag.

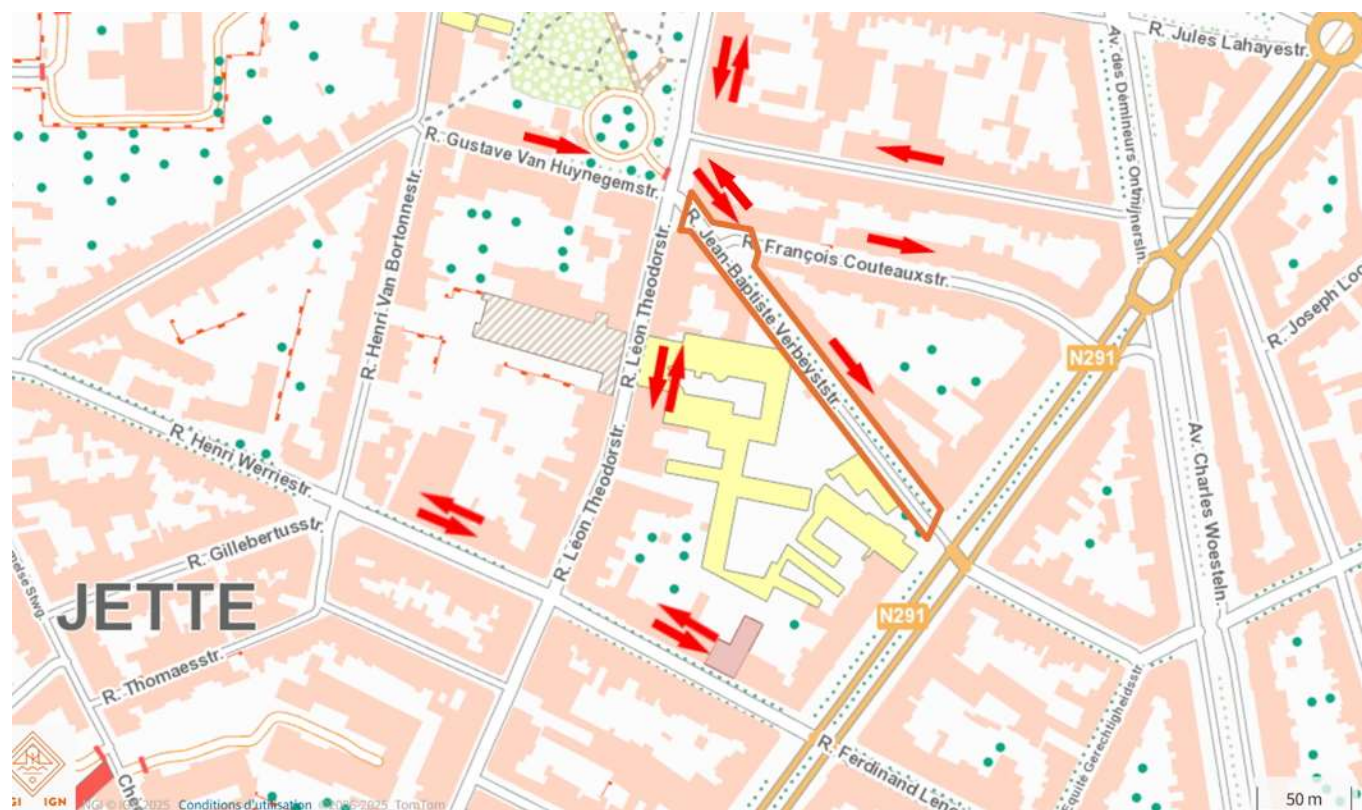
2. Inhoudstafel

1.	Voorwoord	2
2.	Inhoudstafel	3
3.	Locatie & interventieperimeter	4
4.	Beschrijving van de omgeving en studiezaak	5
4.1.	Beschrijving van de Verbeyststraat	5
4.2.	Lokale vegetatie	6
5.	Motivatie voor de aanvraag tot kap	7
5.1.	Details van de ingrepen	8
5.2.	Voorgestelde compenserende maatregelen	9
6.	Beperkingen van de huidige situatie	10
7.	Compensatie: een herbeplantingsproject en nieuwe boomvakken:	10
7.1.	Parkereerplaatsen	11
7.2.	Aanplanting van bomen en plantvakken	13
7.3.	Bomen en verlichting	13

3. Locatie & interventieperimeter

Figuur 1 Localisatie - Topomapviewer

Figuur 2 Verkeersrichtingen – Topomapviewer

4. Beschrijving van de omgeving en studiezone

4.1. Beschrijving van de Verbeyststraat

De studiezone betreft de Verbeyststraat, waar de **kap van 27 bestaande bomen** van de soort *Sorbus (x) thuringiaca 'Fastigiata'* gepland is. Daarnaast zijn reeds vier andere bomen eerder gekapt. De Verbeyststraat is een eenrichtingsstraat bedoeld voor lokaal verkeer. De straat is ook een schoolstraat die een school bedient, waarvan de ingang aan de kant van de Leon Théodorstraat wordt afgebakend door twee draaibare slagbomen, die gesloten zijn tijdens de begin- en einduren van de school.

De totale breedte, gemeten tussen de gevels, bedraagt 15 meter. De rijbaan, bestemd voor voertuigen, is 4 meter breed en wordt aan beide zijden geflankeerd door parkeerstroken. De trottoirs aan weerszijden zijn tussen 3,30 meter en 3,40 meter breed.

Er zijn in totaal 37 parkeerplaatsen (36 officiële plaatsen en 1 “onofficiële” plaats aan de linkerkant net voor de verkeerslichten op de Boulevard de Smet de Naeyer).

De bomen in de Verbeyststraat, die in slechte staat verkeren (zoals later wordt uitgelegd), zijn geplant in plantvakken van minder dan 1 m². Deze plantvakken bevinden zich midden op de trottoirs. Aan de noordkant liggen de plantvakken op 1,80 meter van de gevels, terwijl ze aan de zuidkant veel dichterbij staan, met slechts 1,45 meter doorgang tussen de plantvakken en de parkeerstroken.

De noordzijde van de straat wordt gekenmerkt door een groot aantal garage-ingangen, wat het residentiële karakter van de straat versterkt.

De zuidzijde heeft een mix van functies, waaronder:

- Twee schuine garages die complexe manoeuvres vereisen voor voertuigen, vooral voor rouwwagens die verbonden zijn aan een begrafenisonderneming op huisnummer 7.
- Twee scholen: één met een pleintje in het midden van de straat (Sint-Pieterscollege Basisschool), ingericht als verhoogd plateau en omgeven door een parkeerzone voor bussen, met fietsenstallingen. De andere school (College Sint Pieters van Jette) bevindt zich op de hoek van de Verbeyststraat en de De Smet de Nayerlaan.

De Verbeyststraat wordt omlijst door twee doorlopende trottoirs. Bij het kruispunt met de Couteauxstraat zijn de trottoirs verbreed om plaats te bieden aan een parkeerzone voor deelsteps en -fietsen, evenals meerdere fietsrekken. Verder heeft de straat twee verkeersdrempels:

- De eerste bevindt zich tussen het kruispunt met de F. Couteauxstraat en het schoolplein.
- De tweede bevindt zich tussen het schoolplein en de De Smet de Nayerlaan.

De trottoirs van de straat zijn voornamelijk bedekt met betontegels van 30x30 cm, terwijl sommige garage-ingangen zijn afgewerkt met klinkers van 22x11 cm. De parkeerstroken zijn geplaveid met natuursteen van porfier.

4.2. Lokale vegetatie

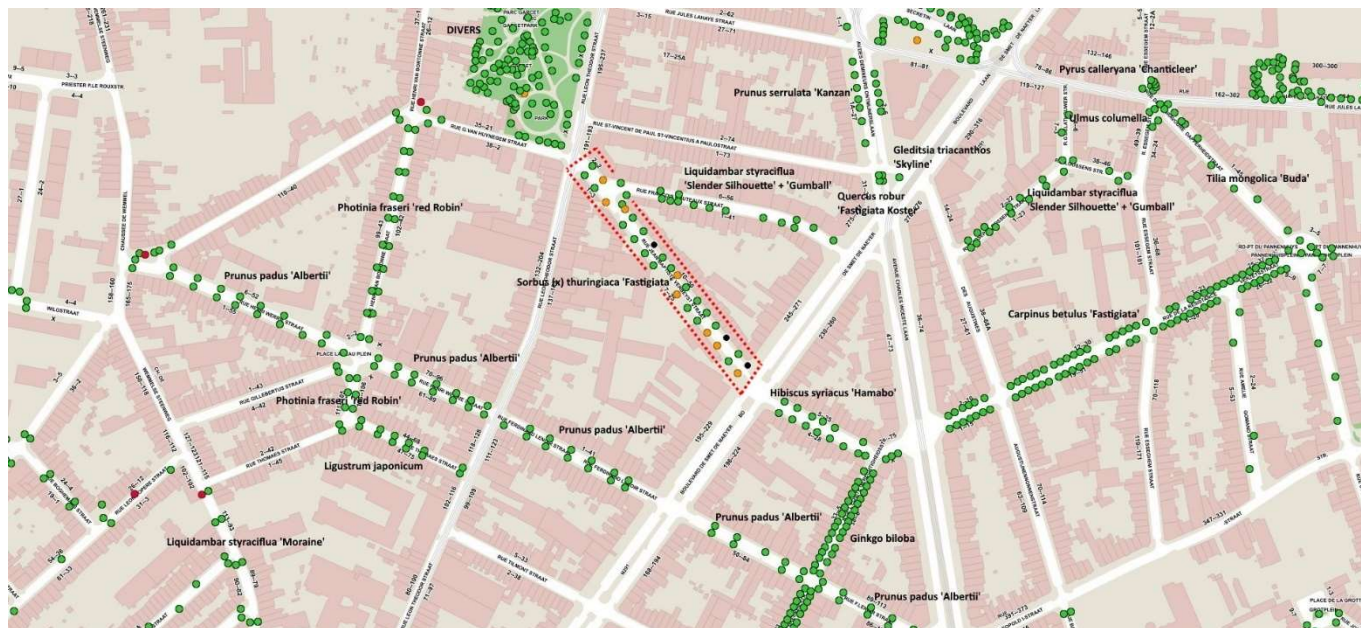
De Verbeyststraat ligt in de nabijheid van verschillende opmerkelijke groenstroken, waaronder:

- Het **Garcetpark**, gelegen aan de overkant van het kruispunt met de Léon Théodorstraat, waar diverse boomsoorten groeien, zoals esdoorns (*Acer pseudoplatanus*), doornloze gleditsia's (*Gleditsia triacanthos*), Soulange-magnolia's (*Magnolia x soulangeana*), beuken (*Fagus sylvatica*), Himalayaceder (*Cedrus deodara*), zwarte walnoten (*Juglans nigra*), evenals ginkgo's (*Ginkgo biloba*), mammoetbomen (*Sequoiadendron giganteum*), Japanse pagodebomen (*Styphnolobium japonicum*), Amerikaanse amberbomen (*Liquidambar styraciflua*), enzovoort.
- De **De Smet de Nayerlaan** bestaat uit een rij Byzantijnse hazelaars (*Corylus colurna*) langs het trottoir en een rij gewone platanen (*Platanus x hispanica*) in de centrale berm.
- De **F. Couteauxstraat**, waar kunnen we vinden Amerikaanse amberbomen (*Liquidambar styraciflua*), aangeplant in 2017.
- Voorbij de De Smet de Nayerlaan, in het verlengde van de Verbeyststraat, wordt de Heldenmoedstraat gekenmerkt door de aanwezigheid van een andere plantensoort: *Hibiscus syriacus* 'Hamabo'.

Beperkingen:

Om geen bladerdak te verliezen, kunnen de nieuwe bomen niet meer op trottoirs worden geplant. De nieuwe boombakken zullen moeten op de parkeerstroken worden uitgelegd om bomen met grote afmetingen te kunnen planten.

Aangezien bij de herinrichting van de Léon Theodorstraat alle parkeerplaatsen zijn verwijderd, is het essentieel dat er geen parkeerplaatsen in de Verbeyststraat worden verwijderd. Er wordt geen rekening gehouden met de "onofficiële" plaats.

Figuur3: Aanwezige boomsoorten in de aangrenzende straten – Urbis, Boomkadastraal register

5. Motivatie voor de aanvraag tot kap

Een deskundigenrapport, opgesteld door de firma Dryades bvba in juli 2022, heeft de gezondheidstoestand en stabiliteit van de rij sorbomen op de trottoirs van de Verbeyststraat geëvalueerd. Dit rapport, waarvan een uittreksel als bijlage is gevoegd, beveelt de kap aan van 11 van deze bomen.

Deze bomen vertonen duidelijke tekenen van achteruitgang, waaronder:

- Barsten in de stam,
- Loskomende schors,
- Aanwezigheid van pathogenen,
- Opheffing van de wortelplaat.

Bovendien zijn sommige bomen sterk naar de rijweg gekanteld, wat een verhoogd risico vormt voor de openbare veiligheid.

Zoals de volgende kaart aangeeft, is de situatie aanzienlijk geëvolueerd tussen de interne inventarisatie van zieke bomen en het fytosanitaire rapport uitgevoerd door Dryades. Ze zal blijven evolueren met een toename van het aantal zieke bomen en noodzakelijke kapwerken om veiligheidsredenen.

Figuur 4 Overzicht van de toestand van de bomen in de Verbeyststraat

Op basis van de gezondheidsanalyse en rekening houdend met de bomen die sindsdien wegens sterfte zijn gekapt, kunnen we op 21 januari 2025 de volgende situatie van de bomen in de straat vaststellen:

Van de 27 nog aanwezige Sorbus-bomen:

- **7 bomen zijn ernstig ziek (oftewel 26%).**
- **20 bomen zijn nog in leven (oftewel 74%).**

Als we vertrekken vanuit de oorspronkelijke situatie, moeten we de 5 reeds gestorven en gekapte bomen bij deze cijfers optellen. Dit brengt het totaal aantal oorspronkelijke bomen op 32 en resulteert in:

- **5 bomen gestorven en gekapt (oftewel 16%).**
- **7 bomen ernstig ziek (oftewel 22%).**
- **20 bomen nog in leven (oftewel 62%).**

Van de oorspronkelijke 32 bomen is bijna 38% gestorven of ernstig ziek, en gezien de kwetsbare gezondheidstoestand van de resterende bomen, **garandeert hun behoud noch hun middellange termijn overleving, noch de openbare veiligheid**. Bovendien compromitteert hun verzwakte toestand hun ecologische en esthetische rol in de stedelijke omgeving.

Een volledige kap van de bomenrij wordt daarom aanbevolen, gevolgd door een heraanplanting met geschikte boomsoorten die duurzaam kunnen inspelen op de milieueisen en de specifieke beperkingen van de straat.

Deze aanpak zal niet alleen de veiligheid garanderen, maar ook de ecologische veerkracht en de landschappelijke samenhang van de site verbeteren.

5.1. Details van de ingrepen

De details over de toestand van elke boom staan in het uittreksel van het rapport in de bijlage, dat ook andere locaties dan de Verbeyststraat omvat. Tot op heden:

- Eén van de sorbomen, geïdentificeerd als nummer **8477**, is reeds in november 2023 met spoed gekapt via een besluit van de burgemeester (zie bijlage). Deze ingreep wordt in dit dossier ter regularisatie aangeboden.
- Vier andere lijsterbessen, geïdentificeerd onder de nummers 8458, 8480, 8488 en 8490, zijn reeds gestorven en sinds november 2024 gekapt.

5.2. Voorgestelde compenserende maatregelen

In het kader van deze aanvraag zal een ontgraving van de gedeeltelijk hergebruikte boomvakken worden uitgevoerd om ze leeg te maken en alle sporen van pathogenen te verwijderen. Vervolgens wordt de heraanplanting van 25 hoogstambomen gepland ter compensatie van de gekapte bomen.

Deze herbeplantingen houden rekening met de volgende elementen:

- Het **gemeentelijke Bomenplan**, dat vervanging van de sorbomen aanbeveelt wegens hun slechte gezondheidstoestand.
- De boomsoorten die reeds aanwezig zijn in de directe omgeving van de Verbeyststraat en, in bredere zin, in de gemeente, om een landschappelijke samenhang te waarborgen.
- **Het wegprofiel en de positionering van de boomvakken op het trottoir** worden aangepast om grotere plantzones te creëren. Dit zal zorgen voor optimale groeiomstandigheden voor toekomstbestendige bomen, met ruimere boomvakken die minder vatbaar zijn voor ziektes dankzij een grotere wortelruimte.
 - o Huidige situatie: boomvakken van $> 1\text{m}^2$ (totaal: 55m^2)
 - o Geplande situatie: boomvakken van min. 4m^2 (totaal: 185m^2)
 - o Verschil tussen huidige en geplande situatie:
 - $+130\text{m}^2$ doorlatend en groen oppervlak
 - Dit komt neer op een toename van 236%
- De **richtlijnen van de dienst Plantsoenen** van de gemeente, die eveneens de vervanging van deze bomen aanbeveelt.
- De **lijst van TDAG (Trees and Design Action Group)**, die boomsoorten aanraadt die geschikt zijn voor stedelijke omgevingen en lokale omstandigheden.

De voorgestelde vervangende boomsoorten zijn :

- **24x Turners eiken (*Quercus (x) turneri* 'Pseudoturneri')**.
- **1x Acer truncatum 'Pacific Sunset'**

De kap- en herplantingswerkzaamheden zullen plaatsvinden in de winter van 2025-2026.

6. Beperkingen van de huidige situatie

De Verbeyststraat kent verschillende beperkingen die de aanplanting van bomen bemoeilijken, zoals de smalle trottoirs en de noodzaak om de bestaande parkeerplaatsen te behouden.

- **Te smalle trottoirs:** De huidige breedte voldoet niet aan de minimale norm van 2 meter, vooral als de bestaande boomvakken behouden blijven. Bovendien moeten deze vakken worden vergroot om een gezonde ontwikkeling van de bomen en hun wortels te garanderen.
- **Nabijheid van gevels:** Het planten van bomen in de bestaande boomvakken zou ertoe leiden dat de kruinen te dicht bij de gebouwen komen, wat hinder veroorzaakt op vlak van comfort, onderhoud en veiligheid.
- **Beperkingen door parkeerplaatsen:** De straat telt 37 parkeerplaatsen (36 officiële en 1 “onofficiële”), aangevuld met parkeergelegenheden voor garages. Deze plaatsen, afgezien van de “onofficiële” plaats die moet worden verwijderd op basis van artikel 24 van de wegcode dat parkeren binnen 5 meter van de dichtstbijzijnde rand van de dwarsrijbaan verbiedt, moeten behouden blijven om het verlies van parkeerplaatsen in de naburige Léon Théodorstraat te compenseren. Hierdoor zijn de herinrichtingsmogelijkheden voor de trottoirs beperkt en is een specifieke aanpak nodig om bomen in de parkeerzones te integreren zonder het aantal parkeerplaatsen te verminderen.
- **Plaatsing van verlichtingspalen:** De planning van de openbare verlichting door Sibelga vormt een bijkomende beperking. Bomen kunnen niet te dicht bij verlichtingspalen worden geplant, omdat dit de lichtverspreiding zou verstoren. Daarom moet de plaatsing van deze installaties vanaf de ontwerpfase worden meegenomen om dure aanpassingen achteraf te vermijden.

7. Compensatie: een herbeplantingsproject en nieuwe boomvakken:

Om deze beperkingen aan te pakken, is besloten om bomen te integreren in de parkeervakken. Deze aanpak maakt het mogelijk om plantvakken van minimaal 4 m² te creëren, wat voldoende ruimte biedt voor de bomen en een redelijke afstand garandeert ten opzichte van de gevels van de gebouwen.

- Omwille van het behoud van parkeerplaatsen (36 plaatsen) als compensatie voor het feit dat bijna alle parkeerplaatsen (behalve 4) in de Léon Theodorstraat werden geschrapt tijdens de herinrichting in 2024, zijn de mogelijkheden voor heraanplanting in de parkeerstrook beperkt tot 24 bomen.

7.1. Parkereerplaatsen

Het project behoudt de 36 bestaande officiële parkeerplaatsen, elk 5 meter lang, exclusief de plaatsen voor garages. Het behoud van het aantal parkeerplaatsen is essentieel, aangezien de Verbeyststraat de volledige verwijdering van parkeerplaatsen in het naburige project van de Léon Théodorstraat compenseert.

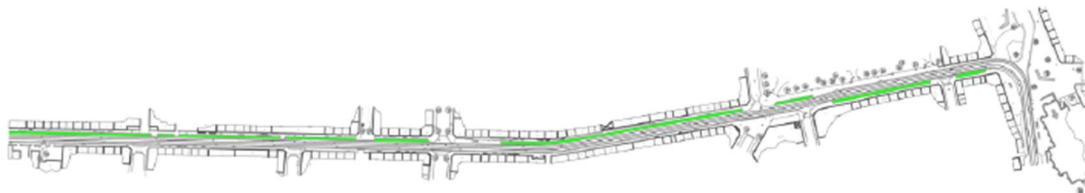
3.5 Parkeren

Zoals hiervoor werd aangegeven, beschikt de as Theodor over bijna 75 parkeerplaatsen.

De toepassing van de geldende normen, de door Good Move ontwikkelde principes (STOP-principe) in verband met de behoeften aan ruimte voor voetgangers hebben tot de schrapping van parkeerplaatsen geleid. Dit wordt als actiehefboom gebruikt om de openbare ruimten van deze as te verbeteren.

Bovendien heeft het Brusselse Gewest, via het Good Move-plan, enkele doelstellingen gedefinieerd op het vlak van de verbetering en de opwaardering van de openbare ruimte. Een van de hefboomen van deze doelstelling is het verminderen van het aanbod aan parkeerplaatsen op de openbare weg door het bevorderen van de overdracht naar privéruimten. Een van de manieren is dus om het totale aantal parkeerplaatsen op gewestelijk niveau van 265.000 naar 200.000 te verlagen (dus 65.000 minder)³.

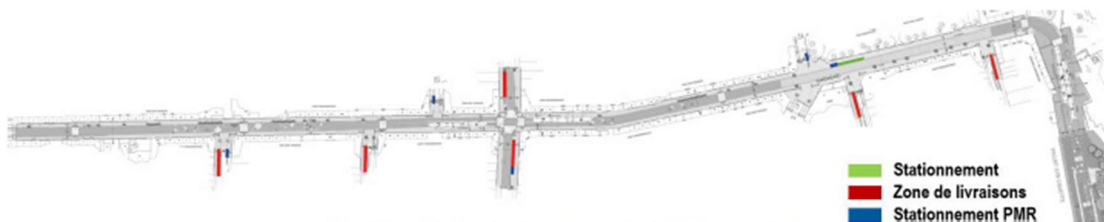
Dit project maakt het in zekere mate mogelijk om aan deze doelstelling tegemoet te komen.

Afbeelding 29 - Bestaande toestand parkeeraanbod - groen

Uiteraard gebeurt deze schrapping niet zonder:

- rekening te houden met een mogelijk behoud van parkeerplaatsen in zones waar de normen het toelaten
- na te denken over de locatie van de ruimten voor leveringen
- na te denken over de locatie van de parkeerplaatsen voor PBM

Afbeelding 30 - Toestand van het project - Parkeeraanbod

Figuur 5: Uittreksel uit de toelichtende nota van de vergunningsaanvraag opgesteld door de MIVB (MIVB DPU IN2279)

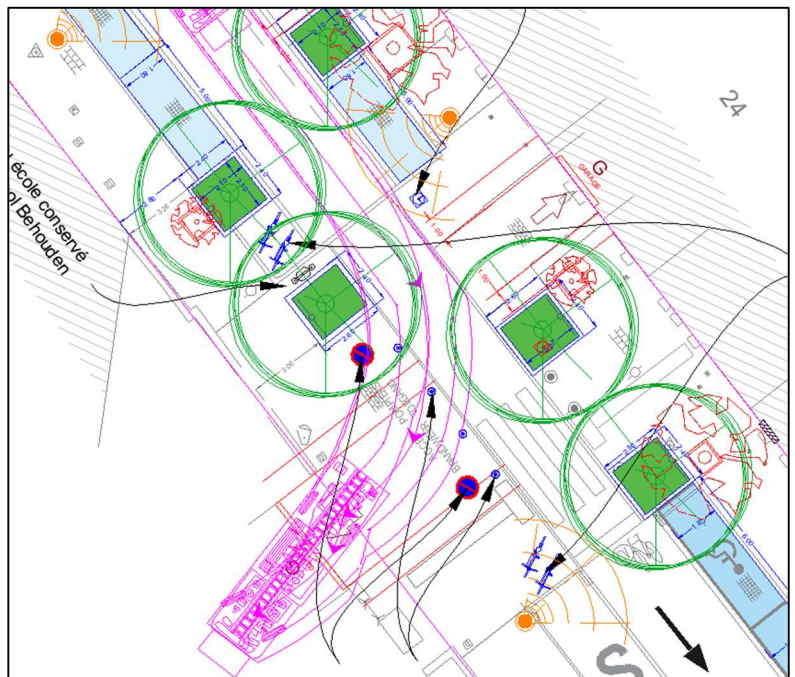
De locaties van de parkeerplaatsen en de plantvakken zijn zo ontworpen dat de toegang tot garages niet wordt belemmerd. Aan weerszijden van de in- en uitritten van garages wordt een vrije ruimte van 1 meter voorzien om manoeuvres van voertuigen mogelijk te maken, wat van bijzonder belang is in deze smalle eenrichtingsstraat.

De straat zal drie PMR-parkeerplaatsen bevatten, die worden behouden op hun huidige locatie. Deze plaatsen zijn elk 6 meter lang. De overige parkeerplaatsen behouden hun standaardlengte van 5 meter.

De parkeervakken zelf worden niet opnieuw ingericht, met uitzondering van de witte stenen die de parkeervakken markeren. Deze zones behouden hun natuurlijke bestrating (porfier, etc.).

Figuur 6 : Vrije zone van 1m aan beide zijden van de garages – Onmogelijkheid om een parkeerplaats of een geschikt boomvak te voorzien van nr. 10 tot 14.

Figuur 7 De draaicirkel van SIAMU-voertuigen op het voorplein laat niet toe om op deze locatie meer boomvakken aan te leggen.

Aanplanting van bomen en plantvakken

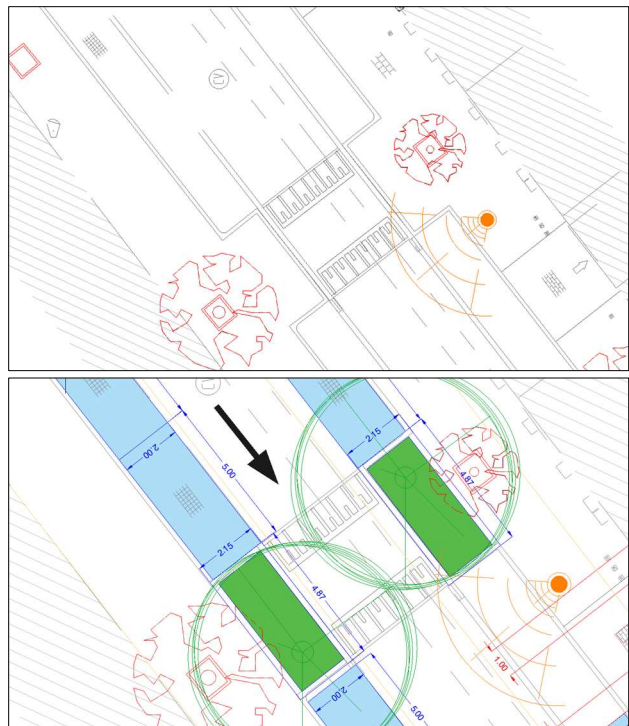
Het project voorziet in de aanplanting van 25 bomen in 25 boombakken. Deze boombakken, geïntegreerd in de rijbaan, zullen een minimale oppervlakte van 4 m² hebben, tegenover minder dan 1 m² in de huidige situatie. Dit zal het doorlatende oppervlak van de straat aanzienlijk vergroten.

De bomen worden strategisch geplaatst op verschillende locaties:

- Op trottoirverbredingen, met name op het kruispunt met de F. Couteauxstraat.
- Op de locaties van verkeersdrempels, waar parkeren niet mogelijk is, op trottoiruitbreidingen die momenteel verhard en omrand zijn. Deze zones, met een oppervlakte van iets minder dan 8 m², worden ontdaan van verharding om plantvakken van vergelijkbare grootte te huisvesten, waarbij de bestaande randen behouden blijven.
- Op het plein van de school, waarbij ervoor wordt gezorgd dat oversteekplaatsen, stedelijke voorzieningen, vuilnisbakken, garage-ingangen en doorgangen voor voertuigen niet worden gehinderd.

Figuur 8 : Uitbreiding van trottoirs rondom verkeersdrempels

7.2. Bomen en verlichting

Tot slot is de plaatsing van de bomen zo ontworpen dat ze niet te dicht bij de geplande verlichtingspalen van Sibelga staan, die binnenkort worden verplaatst. Het project zorgt ervoor dat de toekomstige verlichting niet wordt gehinderd, waarbij de locaties van de verlichtingspalen al zijn bepaald vóór de uitwerking van dit plan.